Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. juni 2019 blev i sag nr. 93304:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Danske civil- og akademiing. Pensionskasse
Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Nu afdøde forsikrede havde pensionsordning. Klageren, forsikredes efterlevende samlever, har i klageskema af 10/1 2019 til nævnet bl.a. anført:

> **"Kort redegørelse for sagen**
> … har siden januar 2009 været ansat på … i … og var uddannet … og hendes pensionsforhold blev varetaget under Regulativ 3 i Pensionskassen for civil- og akademiingeniører (DIP). Hun fik konstateret kræft i februar 2013 og døde … 2018. Hun fik via sin pensionsforsikring i DIP udbetalt kritisk sygdomserstatningen i 2013.
>
> Efter … død den … 2018 fremsendte DIP den 20. september 2018 brev til boet efter … med bilag, der beskriver de tre ydelser der vil blive udbetalt grundet … død i form af børnepension, samleverpension samt ratepension, se bilag ... Klager … var samlever med … siden 1998 og frem til dødsfaldet … 2018.
>
> Skrivelsen af 20. september 2018 fra DIP indeholder ingen forbehold og skriver 'Til orientering vedlægges den seneste pensionsoversigt, hvor størrelsen på pension til efterladte fremgår. Det er kun vejledende tal, da den endelige pension først gøres op, når pensionen udbetales'. De relevante tal er opmærket med kuglepensprikker af DIP på bilaget til brevet.
>
> Det fremgår også, at pensionen til efterladte ifølge bilaget til brevet af 20. september 2018 er opgjort per 1. marts 2018. Der er indbetalt pensionsopsparing til og med … 2018, hvorfor en regulering skal finde sted med disse indbetalinger sammen med udviklingen af pensionsmidlerne frem til dødsfaldet … 2018, hvorfor tallene jo er vejledende, som der står, men ikke vildledende, hvilket jo er tilfældet, hvis de opgivne beløb per 1. marts 2018 var forkerte.

Der er således intet forbehold om, at samleverpensionen vil blive beregnet ud fra høj indbetaling eller noget der kan forstås i den retning.

Brevet fra DIP er stilet til 'Boet efter …' ved [klageren], hvoraf følger at DIP er forpligtet af brevet over for boet efter … og skulle således have taget alle relevante forbehold, der kan ændre udbetalingerne til efterladte ud over at der skulle ske en regulering af udbetalingerne for indbetalinger til pension af … efter 1. marts 2018 samt udviklingen i opsparingen af pensionsmidlerne.

DIP skriver endvidere i brevet af 20. september 2018 at 'For at udbetale pensionerne skal du returnere vedlagte blanketter'. Dette skete den 28. september 2018, hvor de efterspurgte dokumenter blev oploaded direkte på dip.dk/upload. Dvs. DIP udbeder sig blot kontooplysninger for at udbetale pensionerne og dette understøtter yderligere, at udbetaling vil finde sted, hvilket er modsat af hvad DIP oplyser i mail af 7. december 2018, se bilaget …, hvor der står 'Det kan f.eks. være, at betingelserne for udbetaling af børnepension, ægtefællepension mm ikke er opfyldt'.

Den 10. oktober skriver DIP per mail, se bilaget …: 'Det kan endvidere oplyses, at da … tilvalgte ægtefælle-/samleverpension den 1. juni 2017, og hun på daværende tidspunkt var så syg, at hun ikke ville have kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, bliver samleverpensionen beregnet på pension med høj opsparing. Det betyder, at pensionen bliver beregnet ud fra det opsparede beløb fra 1. juni 2017 til … 2018.'

DIP ændrer hermed sit tilsagn om pension, som er fremsendt den 20. september 2018, med en reduktion på over 95% af det tidligere løfte, uden der er taget forbehold for denne reduktion i brevet af 20. september 2018. Se den endelige udbetaling i brev af 17. december 2018 bilaget …

Klager gør i mail af 3. december 2018 DIP opmærksom på, at han mener, at DIP har givet et bindende tilsagn om størrelsen af samleverpension i brev af 20. september 2018, se bilaget ... Endvidere oplyser Klager i mail af 12. oktober 2018, se bilaget … som svar på DIPs forespørgsel om dødsårsagen, at ifølge … hospitals oplysninger til de efterladte på dødsdagen, er dødsårsagen en sprængt tarm. DIP konkluderer den 7. december 2018 i mail 'Til brug for vurdering af, om … er omfattet af klausuleringsperioden, har vi indhentet journalakter fra … hospital, som vores lægekonsulent har haft til vurdering. Konklusionen er, at … afgår ved døden af den sygdom, hun allerede havde, da hun tilvalgte ægtefælle-/samleverpensionen. Det betyder, at samleverpensionen beregnes ud fra Høj Opsparing', se bilaget …

Der er således ingen begrundelse, men blot en konstatering af samleverpensionen beregnes ud fra Høj opsparing. Det er et almindeligt anerkendt krav, at en afvisning kræver en begrundelse, og der er ingen begrundelse, men blot en konklusion, og DIP afskærer yderligere dialog om dette ved at skrive i slutningen af mailen fra 7. december 2018 'Til slut skal jeg fortælle dig, at hvis du ikke er enig i vores afgørelse, har du mulighed for at klage direkte til Ankenævnet for Forsikring, idet jeg har vendt dit spørgsmål med DIPs klageansvarlige, ...' DIP har således afsluttet behandlingen, og henviser videre behandling til Ankenævnet for forsikring.

Således afviser DIP den 7. december 2018, at udbetale den oplyste samlever pension som opgjort og oplyst i det bindende løfte, der følger af brev af 20. september 2018 fra DIP til boet efter … med de reguleringer, der følger af indbetalinger efter 1. marts 2018, se bilaget ... DIPs henvisning i afslaget til regulativ 4 savner i øvrigt mening, da … pensionsordning som oplyst ovenfor var underlagt regulativ 3, se bilaget ...

Endelig skriver Klager i mail af 12. oktober 2018 vedrørende samleverpensionen, se bilaget …, at det skal bemærkes, at … i februar 2013 fik konstateret tyktarmskræft, og DIP udbetalte kritisk sygdomserstatningen. … fik i 2014 konstateret uhelbredelig kræft og har siden været i livsforlængende behandling. I 2017 fik … undersøgt sine pensionsforhold i DIP på eget initiativ, og det viste sig at hele hendes pension ville gå tabt, bortset fra børnepensionen, hvis hun døde uden at have haft mulighed for at benytte den opsparede pension selv. Derfor fik hun i maj 2017 et nyt tilbud fra DIP, som … ikke helt forstod, og … bad om et møde med DIP. På mødet den 1. juni 2017 fik … så beskeden, at tilbuddet var en fejl og kunne ikke vedstås af DIP, og den eneste mulighed var at tegne en ekstra (stor) livsforsikring, hvilket selvfølgelig blev afvist af …, da hun ikke kunne underskrive en sådan anmodning grundet hendes helbredstilstand. Derefter blev policen ændret til det den er i dag, som bedste løsning.

Forløbet viser tydeligt hvor kompliceret pensionsforsikringer er og også er svært forståelige selv for fagpersonale. Dette er som nævnt også påtalt over for DIP i mail af 12. oktober 2018, uden det har giver DIP anledning til at kommentere dette. DIP har ikke opfyldt sin rådgivningspligt i pensionsforhold, da DIP efter udbetalingen af kritisk sygdomserstatningen, hvor kræft er konstateret, og specielt hvor kunden har hele sin pension i samme selskab, ikke har kontaktet kunden for en gennemgang af policen, og ved ikke at oplyse, hvad konsekvenserne ville være i forbindelse med dødsfald, når en potentiel dødbringende sygdom er konstateret og meddelt forsikringsselskabet.

Med rettidig rådgivning kunne … have ændret sin pensionsopsparing til hvad den blev ændret til i juni 2017, hvorved samleverpension ville være blevet udbetalt som oplyst i brevet af 20. september 2018 med de reguleringer der måtte følge af yderligere indbetalinger efter 1. marts 2018 samt udviklingen i opsparingen af pensionsmidlerne og Klager ville ikke have lidt det tab, der er nævnt ovenfor, hvor samleverpensionen er reduceret med over 95%.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
DIP skal ændre sin udbetaling af samleverpension fra pension med høj opsparing opgjort til kr. 6.875 per år i 10 år til den udbetaling, der følger af det bindende løfte DIP i brev af 20. september 2018 med bilag giver til boet efter …, hvoraf fremgår, at samleverpensionen er opgjort til kr. 138.426 per år i 10 år med tillæg af indbetalinger fra 1. marts 2018 til dødsfaldet den … 2018 samt den generelle udvikling af opsparingen fra 1. marts 2018 til dødsfaldet."

I brev af 6/2 2019 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Tvisten
DIP forstår klagen således, at … klager over beregningen af den samleverpension, han er berettiget til.

Sagsfremstilling
Den 2. juni 2017 sendte DIP i forlængelse af et møde med … [medlemmet] et tilbud til medlemmet om tilvalg af ægtefællepension. En kopi af tilbuddet er vedlagt som bilag 1. Medlemmet accepterede tilbuddet den 12. juni 2017. En kopi af accepten er vedlagt som bilag 2.

Medlemmet afgik ved døden den … 2018. DIP blev oplyst herom af Skifteretten i ... Skifteretten oplyste, at medlemmets samlever, … [klageren] var boets kontaktperson.

DIP fremsendte den 20. september 2018 et brev til klageren med oplysning om, at medlemmets pensionsordning bl.a. indeholdt en ægtefælle-/samleverpension. Medlemmets seneste pensionsoversigt inklusive oplysning om størrelsen på bl.a. ægtefælle-/samleverpensionen var vedlagt brevet. DIP oplyste i brevet, at der alene var tale om vejledende beløb, og at den endelige pension først ville blive opgjort ved pensionens udbetaling. En kopi af brevet inklusive pensionsoversigten er vedlagt som bilag 3.

Den 10. oktober 2018 meddelte DIP klageren via e-mail, at medlemmet på det tidspunkt, hvor medlemmet accepterede tilbuddet om tilvalg af ægtefællepension, var så syg, at medlemmet ikke ville have kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger. Som konsekvens af dette, ville samleverpensionen blive beregnet ud fra det opsparede beløb fra den 1. juni 2017 til den … 2018 (såkaldt Høj Opsparing). Årsagen til dette var, at medlemmet i februar 2013 fik konstateret kræft. DIP udbetalte dengang dækning for kritisk sygdom til medlemmet. I e-mailen bad DIP klageren om at kontakte pensionskassen, hvis dødsårsagen ikke havde relation til sygdommen. En kopi af e-mailen er vedlagt som bilag 4.

Klageren gav den 17. oktober 2018 samtykke til, at DIP kunne indhente de nødvendige lægelige oplysninger om dødsårsagen. En kopi af samtykkeerklæringen er vedlagt som bilag 5. DIP indhentede efterfølgende medlemmets journalakter fra … hospital, og indhentede en vurdering af journalakterne fra pensionskassens lægekonsulent. Lægekonsulentens konklusion var, at årsagen til medlemmets død var den kræftsygdom, som medlemmet allerede havde på tidspunktet for accepten af tilbuddet om tilvalg af ægtefællepension.

Klageren rettede bl.a. henvendelse til DIP den 3. december 2018. Ifølge klageren tog DIP i brevet af den 10. oktober 2018 ikke forbehold for, at ægtefællepensionen kunne blive beregnet på et andet grundlag end oplyst i brevet. En kopi af e-mailen er vedlagt som bilag 6.

Den 7. december 2018 svarer DIP klageren, at pensionskassens regulativer indeholder en klausuleringsperiode på to år ved tilvalg af ægtefælle-/samleverpension. DIP oplyste endvidere, at samleverpensionen ville blive beregnet ud fra Høj Opsparing som følge af, at årsagen til medlemmets død ifølge pensionskassens lægekonsulent var den kræftsygdom, som medlemmet allerede havde på tidspunktet for accepten af tilbuddet om tilvalg af ægtefællepension. Medlemmet blev oplyst om reglerne for klausulering i tilbuddet af den 2. juni 2017. En kopi af e-mailen er vedlagt som bilag 7.

Den 17. december 2018 sendte DIP et brev til klageren, hvori pensionskassen meddelte klageren, at han pr. den 1. august 2018 var berettiget til pension fra medlemmet beregnet ud fra Høj Opsparing. En oversigt over pensionen var vedlagt brevet. En kopi af brevet er vedlagt som bilag 8.

Regler
Medlemmet er optaget på DIP's Regulativ 3 (hvilket bl.a. fremgår af bilag 1 under overskriften 'Status på din pensionsordning'). Regulativ 3 er vedlagt som bilag 9.

Det fremgår af afsnit 12.1 i Regulativ 3, at hvis man som ugift medlem afgår ved døden uden at have fravalgt ægtefællepension, har medlemmets samlever ret til en samleverpension, der svarer til ægtefællepensionen i henhold til regulativets afsnit 10 som valgt i henhold til regulativets afsnit 11.

Ifølge afsnit 11.4 i Regulativ 3 er tilvalg af ægtefællepension omfattet af bestemmelsen i regulativet om klausulering. Klausuleringsperioden er ifølge afsnit 11.4 to år for alle medlemmer. I klausuleringsperioden gælder reglerne i regulativets afsnit 5 om pension med høj opsparing.

Det følger af afsnit 5.1 i Regulativ 3, at samleverpensionen i klausuleringsperioden kun vil blive beregnet på grundlag af de allerede foretagne indbetalinger. Beregningsmetoden gælder dog kun, hvis DIP kan bevise, at medlemmet ikke havde kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger på tidspunktet for tilvalget, dersom dette havde været et krav, jf. afsnit 4.2 i Regulativ 3.

Ovenstående vilkår om klausuleringsperiode fremgår også af det tilbud, som medlemmet accepterede den 12. juni 2017 (bilag I - under overskriften 'Klausuleringsperioder').

Konklusion
Medlemmets tilvalg af ægtefællepension er omfattet af en klausuleringsperiode på to år fra den 12. juni 2017, jf. afsnit 11 .4 i Regulativ 3, jf. afsnit 12.1.

Eftersom medlemmet afgik ved døden i klausuleringsperioden, og eftersom medlemmet ikke ville være i stand til afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger på tidspunktet for tilvalget af ægtefællepensionen (årsagen til medlemmets død var den kræftsygdom, som medlemmet allerede havde på tidspunktet for tilvalget af ægtefællepension), skal samleverpensionen kun beregnes på grundlag af de allerede foretagne indbetalinger.

DIP tager i brevet af den 20. september 2018 et generelt forbehold for så vidt angår størrelsen af ægtefælle-/samleverpensionen. På tidspunktet for brevets afsendelse var DIP desuden ikke bekendt med årsagen til medlemmets død.

DIP har under alle omstændigheder ikke markeret nogen vilje til at fravige vilkåret om, at ægtefællepensionen var omfattet af en klausuleringsperiode og at ægtefællepension kun skulle beregnes på grundlag af de allerede foretagne indbetalinger.

Som konsekvens af ovenstående fastholder DIP, at samleverpensionen skal beregnes på grundlag af de allerede foretagne indbetalinger."

Nævnets sekretariat har i mail af 22/3 2019 til selskabet bl.a. anført:

"Nævnet sekretariat skal spørge, om selskabet har bemærkninger til det af klageren anførte (dels i klageskemaet til nævnet og dels i mail af 12/10 2018) angående, at selskabet efter klagerens opfattelse ikke ved udbetaling for kritisk sygdom har ydet den nødvendige rådgivning til nu afdøde forsikringstager om hendes pensionsordning og mulighederne for hensigtsmæssig tilpasning af denne i lyset af hendes kræftsygdom."

I brev af 23/4 2019 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Indledningsvist skal det nævnes, at DIP ikke havde kendskab til, at medlemmet i 2014 havde fået konstateret *uhelbredelig* kræft, førend medlemmet henvendte sig til pensionskassen i 2017. DIP fik i forbindelse med videreformidlingen af en blanket til Forenede Gruppeliv om ansøgning om udbetaling ved visse kritiske sygdomme i 2013 kendskab til, at medlemmet havde fået konstateret tyktarmskræft. De fleste mennesker, der rammes af en kritisk sygdom, overlever sygdommen.

Medlemmet blev optaget i DIP i 2009, og blev omfattet af pensionskassens Regulativ 3. Medlemmet blev optaget i pensionskassen, fordi hun var …. Ægtefælle-/samleverpension var derfor en del af medlemmets 'grundpakke'. Medlemmet fravalgte dog aktivt ægtefælle-/samleverpensionen. Pkt. 11 og 12 i Regulativ 3 indeholder regler for bl.a. tilvalg af ægtefælle-/samleverpension (herunder om klausulering, jf. pkt. 11.4). På baggrund heraf er det samlet set DIP's vurdering, at medlemmet havde tilstrækkeligt kendskab til dækningen ægtefælle-/samleverpension samt muligheden for at til vælge og fravælge produktet.

DIP sender hvert år en pensionsoversigt til medlemmerne. Pensionsoversigten indeholder bl.a. oplysning om størrelsen på forsikringsydelserne, herunder dækningen ved medlemmets død. DIP oplyste således hvert år medlemmet om, hvorledes medlemmet (og andre begunstigede) var dækket, hvis medlemmet afgik ved døden. Det var altså kendeligt for medlemmet i 2013 og 2014, at hendes pensionsordning ikke indeholdt ægtefælle-/samleverpension. Selv om medlemmet havde denne viden, tilvalgte hun ikke ægtefælle-/samleverpensionen igen (hverken i 2013 eller 2014).

Da DIP ydede rådgivning til medlemmet i 2017, lagde medlemmet vægt på, at hendes børn skulle sikres ved hendes død. Bl.a. følgende fremgår af de noter, som rådgiveren tog i forbindelse med rådgivningen (vedlagt som bilag 10):

> *'Medlemmet er gået i lænkeboks med ratepension, da BP* (børnepension) *til børnene vejer tungt.'*
>
> '(medlemmet) *Har meget fokus på at sikre sine børn (…)'*

Selv om DIP havde rådgivet medlemmet yderligere i 2013, ville medlemmet sandsynligvis også dengang have haft fokus på at sikre sine børn.

Det er samlet set DIP's opfattelse, at pensionskassen har ydet medlemmet tilstrækkelig rådgivning. Klageren har desuden ikke bevist, at medlemmet ville have disponeret anderledes, hvis DIP havde givet medlemmet yderligere rådgivning i 2013."

Klageren har i brev af 28/4 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"DIP nævner, at de ikke var klar over at … havde uhelbredelig kræft og at de fleste mennesker, der rammes af en kritisk sygdom, overlever sygdommen. Det er jo nok korrekt, men 35 % af de kvinder, der får tarmkræft dør af sygdommen inden 5 år, se oversigten nedenfor.
…
Således må det være DIP's holdning, at der ikke er behov for rådgivning til dem, der får tarmkræft selv om 35 % af dem, der rammes af tarmkræft, dør inden for 5 år.

Klageren har den modsatte holdning. Der er netop brug for rådgivning, når en person, der rammes af tarmkræft, kun har 65 % chance for overlevelse efter 5 år. Pensionsforhold skal nødvendigvis gennemgås af fagpersonale, når sådan en situation indtræder.

At … i 2009 aktivt fravalgte ægtefælle/samleverpension var jo et valg i den aktuelle situation, og … havde jo ikke fået konstateret tarmkræft i 2009, og netop DIP's viden om dette aktive valg og den

senere konstaterede tarmkræft i februar 2013 indikerer jo mere end tydeligt, at DIP burde have kontaktet …, og rådgivet hende grundet de markant ændret forhold grundet tarmkræften, der statistisk set ville indebære en 35 % risiko for dødsfald inden for 5 år.

DIP fremhæver den årlige pensionsoversigt som årsag til ikke at yde direkte rådgivning. Denne udtalelse viser jo med al tydelighed, at DIP ikke ser sig som forpligtet til at yde nogen form for rådgivning, når en forsikringsbegivenhed, hvor DIP udbetaler erstatning grundet en kritisk sygdom, i dette tilfælde den dødelige sygdom tarmkræft, indtræder, og hvor medlemmet alt andet lige er i en utrolig sårbar og vanskelig situation og har brug for støtte og rådgivning.

Det er korrekt at …, som også anført af DIP, gerne ville begunstige sine børn mest muligt. Derfor kontaktede hun DIP i maj 2017, og resultatet var i første omgang, at DIP den 11. maj 2017 fremsendte forslag om overgang til regulativ 4, tilvalg af ratepension på 33,33 % af indbetalingerne samt depotsikring, se bilag ...

Heraf fremgår, at børnepensionen ville blive nedsat fra kr. 37.483 per år, se det efterfølgende tilbud fra 2. juni 2017, DIP's bilag 1, til kr. 20.479, og udbetalingen stopper ved det 18 år mod 21 år under regulativ 3.

… børn var på dette tidspunkt … og … år, som det også fremgår af de af DIP fremsendte noter se DIP's bilag 10. Hvordan dette tilbud skulle stille … børn bedre er vanskeligt at forstå, og må nærmest betegnes som fejlagtig rådgivning.

DIP reagerer dog selv på det fremsendte tilbud, som trækkes tilbage den 23. maj 2017, som det også fremgår af DIPs bilag 1 side 5, men ikke grundet de forringede forhold for hendes børn, men grundet DIP ikke kan honorere depotgarantien, og i stedet foreslår DIP at … skal tegne en supplerende gruppelivsforsikring, se DIP's bilag 1 side 5, for at sikre eventuelle efterladte bedre.

Dette må igen betegnes som fejlagtig rådgivning, da … jo ikke kunne skrive under på en sådan anmodning, som det også blev påpeget på mødet hos DIP den 1. juni 2017, og som det fremgår af DIP's bilag 1 side 1.

På mødet den 1. juni 2017 blev mulighederne drøftet og konklusionen blev, at tilvalg af ægtefælle pension var den bedste og måske eneste måde at forbedre børnenes situation, ganske vist indirekte via samleverpension til samleveren [klageren], samt tilvalg af ratepension med begunstigelse af børnene. Det var dette, der blev løsningen. Det var den rådgivning, som … havde brug for, men 3-4 år for sent. DIP fremsender ikke nogen noter fra dette møde, men konklusionen på mødet var klar. Samleverpensionen var den bedste og nok eneste måde at forbedre børnenes situation sammen med tilvalg af ratepensionen.

Derfor er det helt uforståeligt at DIP anfører i sidste afsnit i brevet af 23. april 2019 at den samme rådgivning som givet på mødet den 1. juni 2017, men givet i 2013/2014 ikke ville have medført, at … ville have valgt den løsning som blev resultatet efter mødet den 1. juni 2017. Det har formodningen imod sig. Det kan jo blot nævnes at rateforsikringen ville have løbet 3-4 år mere med deraf øget bidrag til … børn samt en samleverpension, der ganske vist kun indirekte ville gavne … børn. Dette var jo … ønske.

Det kan således konkluderes at DIP

- For det første ikke se det som deres forpligtelse at yde rådgivning, når et medlem rammes af en dødelig sygdom, hvor medlemmet har 35 % risiko for død inden for 5 år
- For det andet rådgiver DIP om en ændring til en reduceret børnepension og en depotsikring de ikke kan leve op til
- For det tredje anbefaler DIP en supplerende gruppelivsforsikring som … jo ikke kan dække grundet … sygdom
- Først på et møde den 1. juni 2017 findes en løsning som burde være etableret 3-4 år tidligere, og nu påstår DIP, at denne løsning ville … ikke have valgt 3-4 år tidligere. Dette står i skærende kontrast til det faktum, at det var … krav om et møde, hvor forholdene blev drøftet og dette førte til en løsning."

Selskabet har i brev af 2/5 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

> "DIP fastholder, at pensionskassen har ydet medlemmet tilstrækkelig rådgivning, idet **i**) medlemmet bl.a. som følge af medlemmets aktive fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen må anses for at have haft et tilstrækkeligt kendskab til produktet samt muligheden for at tilvælge og fravælge produktet og **ii**) DIP via pensionsoversigten hvert år oplyste medlemmet om, hvorledes medlemmet (og andre begunstigede) var dækket ved medlemmets død og oplyste dermed om, at medlemmets pensionsordning ikke indeholdt ægtefælle-/samleverpension."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af acceptblanket vedr. tilbud på ændring af pensionsdækningen underskrevet af forsikrede den 12/6 2017 fremgår bl.a.:

> **"Accept på ændring af pensionsdækningen**
> …
> Her kan du se, hvad du har ønsket at ændre.
>
> **Tilvalg af dækning**
> - Du har tilvalgt ratepension. Indbetalingen til ratepension udgør 33,3% af indbetalingen fra den 1. juni 2017.
> - Du har tilvalgt ægtefælle-/samleverpension, ophørende, 10 år med en udbetalingsperiode, der er ophørende, 10 år fra den 1. juni 2017.
>
> Jeg accepterer ovennævnte tilbud, der er beregnet ud fra gældende forudsætninger. Hvis forudsætningerne ændres, har det betydning for tallene i det fremsendte tilbud."

Af bilaget "forudsætninger for pensionsberegning" vedlagt selskabets tilbud om ændring af pensionsdækningen pr. 1/6 2017 fremgår bl.a.:

> **"Klausuleringsperioder**
> DIP har ikke krav om helbredsoplysninger. Du bliver derimod omfattet af klausuleringsperioder.
>
> Ved optagelse omfattes offentligt overenskomstansatte, obligatoriske medlemmer og virksomhedsmedlemmer af en toårig klausuleringsperiode, mens individuelle medlemmer omfattes af en fireårig klausuleringsperiode, se Forsikringsbetingelser for Regulativ 4.

Derudover er der på **alle regulativer** en klausuleringsperiode på to år ved tilvalg af ægtefælle- eller samleverpension, genoptagelse fra hvilende medlemskab, bidragsstigninger på mere end 25 % målt på to år samt indskud, der medfører en ydelsesstigning på mere end 25 %. På Regulativ 4 er der en klausuleringsperiode på to år ved tilvalg og ændring af invalidepension samt tilvalg af børnepension og gruppeforsikring.

Hvis du overgår til individuelt medlemskab, inden klausuleringsperioden er afsluttet, og du ønsker at fortsætte indbetalingen, medtager du din anciennitet som betalende medlem i klausuleringsperioden som individuelt medlem."

Selskabet vedlagde i brev af 20/9 2018 til klageren bl.a. forsikredes pensionsoversigt pr. 1/3 2018 og anførte bl.a.:

"Boet efter …
[Klageren]
…
Pension efter …
DIP har fået meddelelse om, at … er afgået ved døden den 31. juli 2018, og vi har fra Skifteretten i … fået oplyst, at du er boets kontaktperson.

Ægtefællepension og børnepension til børn under 21 år
Pensionsordningen i DIP indeholder ægtefællepension/samleverpension og børnepension. For at modtage pensionen(erne) skal du returnere vedlagte blanket(ter). Blanketten(erne) kan uploades på ...

Du bedes endvidere indsende kopi af testamente oprettet til fordel for en samlever.

Til orientering vedlægges den seneste pensionsoversigt, hvor størrelsen på pension til efterladte fremgår. Det er kun vejledende tal, da den endelige pension først gøres op, når pensionen udbetales.

Når vi har behandlet de modtagne informationer, vender vi tilbage. Til orientering kan oplyses, at vi har anmodet Forenede Gruppeliv om at udbetale gruppelivssummen."

Af den vedlagte pensionsoversigt pr. 1/3 2018 fremgår bl.a.:

UDBETALING VED DØD			Grundlagspension	Ydelse
Ægtefælle-/samleverpension		10 år, årlig	36.947 kr.	138.856 kr.
Børnepension		Til alder 21, årlig	12.316 kr.	46.285 kr.
Ratepension	Opsparing	Engangsudbetaling	0 kr.	17.181 kr.
Gruppelivssum ved død	Gruppedækning	Engangsudbetaling	0 kr.	865.000 kr.

Af udbetalingsoversigt fremsendt til klageren den 17/12 2018 fremgår bl.a.:

Månedlig udbetaling pr. 1. august 2018

Dækning	Udløb	Grundlagspension	Beløb
Ægtefællepension	01082028	461,47 kr.	572,88 kr.
I alt - før indkomstskat		461,47 kr.	**572,88 kr.**

Klageren har i mail af 12/10 2018 til selskabet bl.a. anført:

> "Vedrørende samleverpensionen vil jeg gerne bemærke, at … i 2013 fik konstateret tyktarmskræft, og DIP udbetalte kritisk sygdomserstatningen. … fik i 2014 konstateret uhelbredelig kræft og har siden været i livsforlængende behandling. … mente, at hendes pension var i gode hænder og var sikker på at børnene ville få hendes opsparede pension, men jeg skal også indrømme, at det ikke var det, der var mange tanker omkring. Jeg fik selv konstateret både … og … i januar 2016 og har været gennem 6 operationer, så pension fyldte ikke så meget i vores hverdag. Der var væsentligere ting at tage vare på med to hjemmeboende ... I 2017 bad jeg … undersøge sine pensionsforhold, og det viste sig at hele hendes pension ville gå tabt, hvis hun døde uden at have haft mulighed for at benytte den opsparede pension selv. Det var rystende for ... Hun fik et skriftligt tilbud fra DIP om en ændring, I mente ville sikre … efterladte bedre, og vi bad om et møde. På mødet fik vi så beskeden, at tilbuddet var en fejl og kunne ikke vedstås af DIP, og den eneste mulighed var at tegne en ekstra (stor) livsforsikring, hvilket vi selvfølgelig afviste grundet … ikke kunne underskrive en sådan anmodning grundet hendes helbredstilstand. Derefter blev policen ændret til det den er i dag, som bedste løsning.
>
> Forløbet viser tydeligt hvor kompliceret pensionsforsikringer er og er svært forståelige for selv fagpersonale. Jeg kan undre mig over at DIP ikke i tilfældet hvor kræft er konstateret, og hvor kunden har hele sin pension i samme selskab, ikke kontakter kunden for en gennemgang af policen, og hvad konsekvenserne ville være i forbindelse med dødsfald, når en potentiel dødbringende sygdom er konstateret og meddelt forsikringsselskabet. … havde tydeligvis misforstået konsekvenserne af sin police, og havde således helt klar brug for en gennemgang. Dette burde være sket allerede i 2013/14, så hun i tide kunne have rettet policen til, men grundet hendes og familiens situation var det ikke det, der stod først på hendes agenda, og jeg mener, det havde været helt naturligt at DIP som led i sin kundepleje af egen drift havde påtaget sig denne opgave. Vi vidste i 2014, at vi havde … på lånt tid."

I pensionsregulativ 3 hedder det bl.a.:

> **"3. Optagelse**
> **3.1** Som obligatorisk medlem skal du ikke afgive helbredsoplysninger, når du bliver medlem, men du er omfattet af en klausuleringsperiode på to år, jf. 4.
> …
> **4. Klausuleringsperiode**
> **4.1** Hvis du som medlem dør eller får din erhvervsevne nedsat, inden du har haft pligt til at indbetale til DIP i en sammenhængende periode på henholdsvis to år for obligatoriske medlemmer og fire år for individuelle medlemmer, udbetaler DIP kun en pension, som er beregnet ud fra de allerede foretagne indbetalinger, jf. 5. om regler for pension med høj opsparing. Denne beregningsmetode gælder dog kun, hvis pensionskassens bestyrelse kan bevise, at du ikke havde kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger ved optagelsen, dersom dette havde været et krav.

4.2 Er din pension klausuleret, kan du afgive helbredsoplysninger til vurdering af din pensionsrisiko, mod at du betaler de faktiske omkostninger forbundet hermed. Vurderer DIP, at dine helbredsoplysninger er tilfredsstillende, er din pension ikke længere klausuleret. Såfremt helbredsoplysningerne efter DIP's vurdering ikke er tilfredsstillende, finder reglerne i 5. om pension med høj opsparing anvendelse.

…

5. Pension med høj opsparing

5.1 Hvis du på grund af nedsat erhvervsevne optages i DIP som medlem i fx fleksjob, skånejob eller lignende, eller genoptager du af samme grund indbetaling efter en hvilende medlemsperiode, vil din pension kun blive beregnet på grundlag af de allerede foretagne indbetalinger. Du har ikke ret til bidragsfritagelse og bidragsfri dækning.

Samme regler gælder for:

- obligatoriske medlemmer der er ansat som tjenestemænd
- individuelle medlemmer hvor DIP har vurderet, at helbredsoplysningerne ikke er tilfredsstillende
- medlemmer som ved optagelsen er fyldt 60 år
- ægtefællepension under særlige forhold, jf. 10.4
- medlemmer som har valgt at etablere en pensionsordning som pension med høj opsparing, jf. 5.2.

…

11. Valg af ægtefællepension

11.1 Du kan vælge mellem tre muligheder for ægtefællepension:

a. Ægtefællepensionen bliver udbetalt, så længe din ægtefælle lever (livsvarig ægtefællepension).
b. Ægtefællepensionen bliver udbetalt, så længe din ægtefælle lever, dog højst i 10 år (ophørende ægtefællepension).
c. Ingen ægtefællepension.

11.2 Hvis du ikke ved optagelsen i DIP eller senere meddeler andet, har din ægtefælle ret til livsvarig ægtefællepension.

11.3 Efter optagelsen i DIP kan du til enhver tid vælge en anden ægtefællepension, dog højst én gang årligt. Du kan dog ikke ændre dit valg af ægtefællepension, hvis du modtager alderspension eller delpension, har ret til invalidepension eller har en fraskilt ægtefælle med ret til ægtefællepension. Hvis du modtager delpension, kan du endvidere alene ændre dit valg af ægtefællepension for den del af dit depot, som du ikke modtager delpension for. Ønsket om omvalg skal meddeles skriftligt. Omvalget får virkning fra det tidspunkt, DIP har modtaget meddelelsen.

11.4 Tilvalg af ægtefællepension og forøgelse af ægtefællepension er omfattet af bestemmelsen om klausulering, idet klausuleringsperioden dog er to år for alle medlemmer. I klausuleringsperioden gælder regler om pension med høj opsparing, jf. 5.

…

12. Samleverpension

12.1 Hvis du som ugift medlem afgår ved døden, og du ikke har fravalgt ægtefællepension, har din samlever ret til en samleverpension, der svarer til ægtefællepensionen i henhold til 10. som valgt i henhold til 11.

…
12.3 Samleverpensionen bliver udbetalt efter samme regler som ægtefællepension, idet etableringen af den fælles bopæl træder i stedet for ægteskabets indgåelse."

Nævnet udtaler:

Nu afdøde forsikrede blev i januar 2009 i kraft af sin ansættelse omfattet af en pensionsordning. De sikrede kan vælge mellem livsvarig ægtefælle-/samleverpension, 10-årig ægtefælle-/samleverpension eller ingen ægtefælle-/samleverpension, og de kan til enhver tid ændre deres valg. Forsikrede valgte i 2009, at pensionsordningen skulle være uden ægtefælle-/samleverpension.

I 2013 fik forsikrede konstateret tyktarmskræft. Selskabet har anført, at det fik kendskab til forsikringstagerens sygdom i forbindelse med videreformidling af en blanket til Forenede Gruppeliv om ansøgning om udbetaling ved visse kritiske sygdomme. Forsikrede fik i 2013 udbetaling ved visse kritiske sygdomme.

I 2014 fik forsikrede konstateret uhelbredelig kræft. I 2017 kontaktede hun selskabet med henblik på at få rådgivning om sine pensionsforhold, og den 12/6 2017 indgik hun aftale om at ændre pensionsordningen, så den fremover blandt andet indeholdt en 10-årig ægtefælle-/samleverpension.

Af forsikringsbetingelsernes punkt 4.1, punkt 5 og 11.4 følger det, at der ved tilvalg af ægtefællepension gælder en 2-årig klausuleringsperiode. Hvis sikrede dør i klausuleringsperioden, og selskabet kan bevise, at sikrede ikke på aftaletidspunktet ville have kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, dersom dette havde været et krav, udbetaler selskabet kun en pension, som er beregnet ud fra de allerede foretagne indbetalinger – såkaldt høj opsparing.

Forsikrede døde i 2018. Selskabet har anført, at dødsfaldet er sket i klausuleringsperioden, at forsikrede som følge af sin kræftsygdom ikke ville have kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger i juni 2017, og at forsikrede i øvrigt er død som følge af sin kræftsygdom. Selskabet

har på den baggrund meddelt klageren – forsikredes efterlevende samlever – at ægtefælle-/samleverpensionen skal opgøres ud fra reglerne om høj opsparing, og at han herefter vil få udbetalt 572,88 kr. i månedlig ægtefælle-/samleverpension i 10 år.

Klageren har henvist til, at selskabet ved brev af 20/9 2018 har oplyst, at forsikredes pensionsordning indeholder ægtefælle-/samleverpension, og vedlagt en pensionsoversigt pr. 1/3 2018, hvoraf det fremgår, at ægtefælle-/samleverpensionen udgør 138.856 kr. årligt i 10 år. Han har anført, at selskabet herved har afgivet et løfte om udbetaling af dette beløb med tillæg af indbetalinger og reguleringer fra 1/3 2018 og frem til dødsfaldet. Han har videre anført, at selskabet i 2013-2014 burde have ydet rådgivning til forsikrede om pensionsordningens muligheder, idet selskabet havde fået kendskab til, at forsikrede havde fået en kritisk sygdom/kræft.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabets afgørelse om at opgøre ægtefælle-/samleverpensionen ud fra reglerne om høj opsparing er sket i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes bestemmelser i punkt 4.1, punkt 5 og 11.4. Nævnet kan ikke kritisere, at selskabet har vurderet, at forsikrede som følge af sin kræftsygdom ikke ville have kunnet afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger i juni 2017, hvis dette havde været et krav. Det må herefter lægges til grund, at klageren har fået tilsagn om de udbetalinger, han har krav på i henhold til pensionsordningen.

Nævnet finder, at selskabets brev af 20/9 2018, hvortil selskabet vedlagde forsikredes pensionsoversigt pr. 1/3 2018, ikke er af en sådan karakter, at klageren kan støtte ret på pensionsoversigtens angivelser af ægtefælle-/samleverpensionens størrelse over for selskabet. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at anerkende, at det til klageren har afgivet et bindende løfte om udbetaling af de beløb, som var anført i pensionsoversigten.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det i brevet er anført, at der er tale om vejledende tal, og at den endelige pension først kan gøres op, når pensionen udbetales.

Nævnet har også lagt vægt på, at det må lægges til grund, at brevet er stilet til klageren i dennes egenskab af boets kontaktperson. I brevet beder selskabet om yderligere informationer, herunder kontaktoplysninger, testamente mv., mens seneste pensionsoversigt vedlægges til orientering. Nævnet finder, at brevet samlet set ikke kan antages at være udtryk for, at selskabet har haft til vilje at afgive et løfte til klageren – brevets adressat – om at udbetale de i pensionsoversigten nævnte beløb, hvorfor der aftaleretligt ikke foreligger et bindende, direkte tilsagn fra selskabet til klageren.

Nævnet henviser endvidere til nævnets afgørelse nr. 93172, hvor nævnet fandt, at selskabet ikke var bundet af et fejlskrift om en dødsfaldssum i et brev stilet til boets kontaktperson, der samtidig var en af de berettigede til forsikringssummen.

Spørgsmålet er herefter, om selskabet har pådraget sig et erstatningsansvar over for forsikrede for mangelfuld rådgivning i forbindelse med, at det blev selskabet bekendt, at hun havde fået konstateret kritisk sygdom i 2013. Klageren har anført, at hvis forsikrede var blevet rådgivet og havde tilvalgt ægtefælle-/samleverpension allerede i 2013-2014, ville klausuleringsperioden have været udløbet, og han havde kunnet få fuld ægtefælle-/samleverpension efter forsikredes død i 2018.

Det fremgår af § 8, stk. 2 (tidligere § 7, stk. 2), i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, at en finansiel virksomhed af egen drift skal yde rådgivning, hvor omstændighederne tilsiger, at der er behov herfor.

Nævnet lægger til grund, at selskabet ikke i forbindelse med forsikredes anmeldelse af kritisk sygdom eller den efterfølgende udbetaling af forsikringssummen har ydet vejledning til forsikrede om mulighederne for at foretage tilpasninger af pensionsordningen eller tilskyndet hende til at opsøge rådgivning.

Selskabet har anført, at forsikrede selv kendte til valgmulighederne for så vidt angår ægtefælle-/samleverpensionen, idet hun tidligere aktivt havde foretaget fravalg af ægtefælle-/samlever-

pensionen. Selskabet har også anført, at det fremgår af de løbende udsendte dækningsoversigter, at pensionsordningen ikke indeholdt ægtefællepension.

Nævnet bemærker, at klagerens pensionsordning blandt andet er karakteriseret ved, at den sikrede har mulighed for at til- og fravælge ægtefælle-/samleverpension uden afgivelse af helbredsoplysninger, idet der dog gælder en 2-årig klausuleringsperiode. Den sikrede har således mulighed for at tilgodese en ægtefælle/samlever ved tilvalg af ægtefælle-/samleverpension – forudsat at den sikrede overlever klausuleringsperioden – selv i en situation, hvor den sikrede har pådraget sig en sygdom, der nedsætter den forventede restlevetid væsentligt.

Nævnet bemærker videre, at en kritisk sygdom omfattet af forsikringen i sagens natur er en alvorlig sygdom, som efter omstændighederne kan give anledning til en betydelig reduktion i den forventede levetid for den sikrede, hvorfor det kan være relevant for den sikrede at overveje at tilvælge ægtefælle-/samleverpension.

Nævnet finder under disse omstændigheder, at selskabet – da det modtog oplysning om, at forsikrede havde pådraget sig en sygdom, der gav ret til udbetaling af sum ved visse kritiske sygdomme – med fordel kunne have vejledt forsikrede om, at der var mulighed for at tilvælge ægtefælle-/samleverpension, og anbefalet hende til at opsøge yderligere rådgivning.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet imidlertid efter en samlet vurdering, at selskabet ikke har begået en egentlig rådgivningsfejl, som kan føre til, at selskabet kan pålægges at stille klageren, som havde forsikrede tilvalgt ægtefælle-/samleverpension på et tidligere tidspunkt end sket, eller i øvrigt at betale erstatning til klageren på et almindeligt, erstatningsretligt grundlag.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at forsikrede, der fik konstateret tyktarmskræft i 2013 og uhelbredelig kræft i 2014, selv er nærmest til tage vare på sine muligheder for at sikre sine efterladte – herunder pensionsordningens muligheder. Forsikrede kunne have kontaktet sel-

skabet på et tidligere tidspunkt end 2017, hvis hun ønskede rådgivning fra selskabet i lyset af sin alvorlige sygdom.

Nævnet har også lagt vægt på, at det ikke er godtgjort, at selskabet havde oplysninger om, at forsikrede led af en uhelbredelig kræftsygdom. Det kan ikke forventes, at selskabet indhenter en lægelig vurdering af forsikredes tilstand og prognose, hvor dette ikke er nødvendigt for at kunne vurdere skadeanmeldelsen vedrørende kritisk sygdom. Den vejledning om ægtefælle-/samleverpension, som selskabet med rimelighed kunne have ydet i forbindelse med forsikredes skadeanmeldelse, ville derfor alene have været af generel karakter og i det væsentlige bestået i en opfordring til at søge yderligere rådgivning. Det er endvidere usikkert, om en sådan vejledning ville have været afgørende for, at forsikrede først tilvalgte ægtefælle-/samleverpension i 2017.

Nævnet kan herefter ikke pålægge selskabet at yde yderligere ægtefælle-/samleverpension til klageren eller betale ham erstatning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings